

Verdiepingssessie: Fietsbeleid anno 2015

Datum: 16 oktober 2015

Aanwezige bedrijven:

- RDW (gastheer)
- ANWB
- Bereikbaar Haaglanden
- Gemeente Den Haag
- Gemeente Pijnacker-Nootdorp
- HagaZiekenhuis
- NFP Groep
- 3pm

Een veelgehoord misverstand is dat binnen de WKR de fietsregeling is afgeschaft. Dat is niet zo, er is nog heel veel mogelijk. In deze verdiepingssessie presenteert RDW het nieuwe mobiliteitsbeleid waarin sterke prikkels zitten om te fietsen, geeft NFP een toelichting op wat er wel mogelijk is binnen de WKR en delen de aanwezigen ervaringen uit m.b.t. fietsstimulering.

Astrid Homan, Mobiliteitsmakelaar Haaglanden, heet de aanwezigen welkom. Er volgt een korte voorstelronde.

Linda van Dijk en Sietse Wierda van de RDW (Dienst Wegverkeer) vertellen over het nieuw ontworpen fietsbeleid bij de RDW. Alle partijen binnen de RDW zijn betrokken bij het nieuwe fietsplan: financiën, de OR, maar ook bijvoorbeeld de verstokte automobilisten. Zij zijn uitgenodigd voor een creatieve sessie georganiseerd door Stichting Innovate (in opdracht van de RDW) en zitten in het Mobiliteitsplatform of in de werkgroep.

Het oude fietsbeleid zag er als volgt uit:

- Cadeaufiets à € 749 per 5 jaar,
- Renteloze lening van € 2500 per e-bike of fiets per 3 jaar,
- Of fiets of recht op parkeerplaats,

De nieuwe fietsregeling ziet er als volgt uit:

- Kilometervergoeding van € 0,19 per gefietste kilometer. Mensen die met de auto komen, ontvangen een vergoeding van € 0,9 per kilometer. Komen ze op de fiets dan krijgen ze er € 0.10 per kilometer bij. Ook de leaserijder krijgt € 0,19 per kilometer vergoed wanneer ze op de fiets komen en de auto thuis laten staan.
- Renteloze lening van € 4000 voor e-bike/fiets per 5 jaar. Op deze wijze zijn ook de duurdere fietsen voor de langere afstanden aan te schaffen. Het bedrag is afhankelijk van de factuur van de fiets.
- Medewerkers blijven het recht houden op een parkeerplaats (uitgaande van de gedachte dat medewerkers een of 2 dagen per week de fiets gaan proberen en niet direct 5 dagen per week gaan fietsen).

Duidelijk is dat de nieuwe regeling van de RDW is opgezet vanuit de gedachte aan te sluiten bij de medewerker en wat die prettig vindt. Toch zit er een duidelijke bedrijfsdoelstelling achter: Het stimuleren van het fietsgebruik en niet van het fietsbezit. En zoveel mogelijk medewerkers 1, 2 of meerdere dagen op de fiets te krijgen. Het idee is dat je medewerkers moet laten ervaren hoe het is om anders te reizen, het moet daarbij makkelijk zijn, voor iedereen toegankelijk en men moet het ervaren als een keuzevrijheid. Wellicht krijg je dan ook verstokte automobilisten eens op de fiets. Dit alles vanuit het idee van keuzevrijheid. Op alle locaties (21) zijn er overigens douches en kleedruimtes.

Voor medewerkers die het OV met de fiets combineren worden fietskluisen op de stations gehuurd. Dit lijkt heel riant maar een fietskluis is altijd vele malen goedkoper dan een parkeerplek en vaak zelfs

Bereikbaar Haaglanden is een samenwerking van VNO-NCW West, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Duurzaam Den Haag, TLN en Evo.

een OV-abonnement voor hetzelfde traject. Het is een aanvullende vergoeding door de werkgever en valt daarom wel in de vrije ruimte van de WKR..

De monitoring is eenvoudig ingericht: medewerkers moeten zelf een declaratie indienen. Ze krijgen er tenslotte voor betaald. De declaratie wordt goedgekeurd door de leidinggevenden. Dit is al een standaard procedure. Er wordt voor de fiets een extra linkje (kostensoort en hoogte vergoeding) gemaakt op de HR-portal. De nieuwe regeling mag niet meer kosten dan de oude regeling. Wanneer de OR en de bonden akkoord zijn, wordt het nieuwe fietsbeleid binnen de RDW ingevoerd. Er volgt dan geen overgangsregeling, dus degene die net voor de invoerdatum nog een nieuwe fiets met de oude regeling heeft kunnen aanschaffen, heeft gewoon geluk en kan vervolgens gaan sparen per kilometer. Overigens heeft de RDW ook een OV-regeling. Het OV wordt 100% vergoed. Het is een erg leuke case. De aanwezigen zijn erg benieuwd naar de evaluatie over een jaar.

Het Hagaziekenhuis heeft niet de ruimte die de RDW heeft door cao verplichtingen. Iedereen krijgt € 0,8 per kilometer. Ze zijn bezig met het invoeren van reiskosten alleen voor daadwerkelijk gereisde/gewerkte dagen. Op basis van werkroosters. Dus uitbetaling gaat een maand later plaatsvinden. Dat gaat veel bezuinigingen opleveren, de ambitie is om de verkregen ruimte in te zetten op fietsstimulering.

Het Hagaziekenhuis heeft een negatieve incentive op een parkeerplek gezet. Medewerkers moeten ervoor betalen. Hoe dichterbij je woont, hoe meer je moet betalen. Het Hagaziekenhuis kent ook een fietsregeling en stimuleert fietsgebruik door een fietsweek en onder andere de fietsdokter (fietscheck-up op locatie).

Het Hagaziekenhuis verstrekt ook OV-abonnementen. De medewerkers mogen prive extra OV-zones bijkopen op basis van eigen vergoeding.

Ook de ANWB heeft een pilot gedraaid. Deze bestond uit een kilometervergoeding van € 0,19 per kilometer voor de fiets. Medewerkers waren er erg enthousiast over. Regulier woon-werkverhouding is € 10,5 cent per kilometer. De ambitie is om er mee door te gaan. Naar verwachting kan dit volgend jaar worden opgepakt.

De gemeente Den Haag is per 1 april gestart met een mobiliteitsbudget: € 0,9 cent per kilometer voor iedereen, ongeacht hoe je reist met een maximum van 30 kilometer enkele reis. Alleen de regeling voor medewerkers die een specifiek abonnement met HTM NET kaarten hebben, heeft de gemeente behouden. Het gaat om circa 70 personen. Voor particulieren bedraagt dit abonnement circa € 2700, voor bedrijven circa € 1350. De overgang naar een mobiliteitsbudget is soepel verlopen. De bonden gingen ook akkoord. Binnen het systeem vindt de bepaling van de woon-werkafstand plaats via Routenet. Dit is met het nieuwe systeem ingesteld als de nieuwe maatstaf om de afstand eenduidig en gelijk voor iedereen te bepalen.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp werkt aan een duurzame mobiliteitsvisie voor de gemeente. De gemeente wil daarin een voorbeeldfunctie vervullen naar medewerkers maar ook naar inwoners. Er zijn verschillende gesprekken geweest met diverse partijen. De sessie levert weer nieuwe input op voor het eigen beleid.

Roel Lenoir, 3pm, heeft de RDW maar ook andere werkgevers ondersteund bij het opstellen van een fietsbeleid. Hij ziet dat een aantal werkgevers denkt dat de fietsregeling is afgeschaft. Dat is dus niet zo. Er is nog heel veel mogelijk. Dat is ook de ervaring van Edith van der Linde van NFP. Een groot deel van de bedrijven laat ruimte in de werkkostenregeling onbenut. Onderzoek van bureau Effectmeting laat zien dat het gaat om een half miljard euro dat onbenut blijft.

NFP heeft een beloningsregeling "Trappers" dat werkgevers kunnen inzetten om hun medewerkers per fietskilometer te belonen. De beloning kan op verschillende manieren worden verwerkt in de WKR. Een aantrekkelijke optie is binnen de € 0,19 cent per kilometer.

Wat is er mogelijk binnen fietsstimulering?

1. Fietspakket, (fiets, verzekeringen en accessoires) met fiscaal voordeel onbelast vanuit het algemeen forfait, bv. Het Nationale Fietsplan
2. Fietspakket d.m.v. renteloze lening
3. Fietsbeloningssysteem, bv Trappers (beloningssysteem). Onbelast vanuit het algemeen forfait en/of onbenutte woon-werkvergoeding.

Fietsstimulering binnen de Werkkostenregeling ziet er vaak zo uit:

- Deelname 1 x per jaar
- Fiscaal maximum fietspakket € 1000
- Fiscaal maximum fietspakket met E-bike € 1500
- E-bike ook lease mogelijk
- Meerbedrag netto (als je een duurdere fiets aanschaft)
- Verrekening met bijv. brutoloon, vakantiedagen, overuren, winstuitkering, etc
- Bestelprocedure
- Budget beheren

Tip van NFP: Zorg dat je samen met Finance goed bekijkt welke ruimte er over is om te besteden aan de fiets. Het is de grootste angst van elk bedrijf dat ze het budget overschrijden. Tot nu toe heeft NFP dat nog niet meegemaakt. Elk bedrijf dat zij kennen heeft juist ruimte over. Het kan een idee zijn om daarom juist na de zomer een fietsactie / stimulering op te zetten. Met de nog beschikbare ruimte kan een enthousiaste aanloop worden opgevangen en kan dan het jaar er na de regeling "normaal" gaan lopen.

TIPS fietsbeleid:

- Betrek de hele organisatie vanaf het begin bij nieuw beleid: OR, bonden, finance, verstokte automobilisten. Laat mensen vanaf het begin meedenken en zorg voor draagvlak op MT niveau.
- Bij veel bedrijven blijkt na de zomer nog genoeg vrije ruimte aanwezig in de WKR voor het uitvoeren van een fietsactie. Monitor de vrije ruimte goed en benut deze.
- Betrek externe expertise: zij hebben andere kennis, kunnen makkelijker kritisch zijn en geven extra legitimering.
- Je kunt je beleid nooit voor iedereen maken. Maak je beleid voor de grootste gemene deler en laat je niet verleiden tot extra regels voor de uitzondering. Hou het simpel.
- Als het echt noodzakelijk is, kan een uitzondering worden gemaakt, maar kijk hier voor uit. Standaard ruimte voor uitzonderingen is het einde van je beleid.
- Denk mee met de medewerkers: ze willen geen parkeerplek inleveren voor een fiets, ze willen kunnen kiezen en zo wennen aan af en toe fietsen.
- Een e-bike heeft na 3 jaar een veel hogere restwaarde dan na 5 jaar. Adviseer medewerkers ook bij een langere looptijd van een renteloze lening eventueel toch eerder een fiets in te ruilen.
- Een leaseregeling voor fietsen kan interessant zijn. Let op voor lasten voor de werkgever. Eventueel is ook hier het faciliteren van private-lease een optie.
- Combineer de introductie van een nieuwe regeling met een probeeractie of sluit daar op aan: RDW zag groei in deelnemers eigen nieuwe regeling renteloze lening na e-bike actie van Bereikbaar Haaglanden.
- Profiteer van kennisdeling met werkgevers in Bereikbaar Haaglanden: er is al veel uitgeprobeerd.
- Een beloningssysteem werkt goed: mensen sparen graag ergens voor. De beloning moet wel te verdienen zijn op afzienbare termijn en het moet makkelijk zijn. Let als werkgever op de kosten van een systeem: misschien is het wel in te passen in je eigen bestaande systemen. Kosten voor link in het systeem van RDW bedragen circa € 2.000 totaal.
- Bij een goed fietsbeleid horen ook goede stallingen: neem dit mee in je beleid. Houd daarbij rekening met alle nieuwe fietsvarianten (inclusief de e-scooter). Je hebt andere voorzieningen nodig dan voorheen voor bijvoorbeeld de bakfiets.

Bereikbaar Haaglanden is een samenwerking van VNO-NCW West, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Duurzaam Den Haag, TLN en Evo.